

A magyarokhoz

Magyarság- és istenes versek
az Ómagyar Mária-siralomtól
Trianonig és napjainkig

FELSŐMAGYARORSZÁG KIADÓ • KISKAPU KIADÓ

A kötet egy olyan széles horizon-
tú, tágas kultúr- és irodalomtörténeti
övezeteket bejáró, feltáró szöveggyűjte-
mény, amely a több mint ezer éves
Kárpát-medencei keresztény magyar
létfolytonosság igaz és hű sorstükrének
felmutatását, spirituális demonstráció-
ját tűzi ki céljául.

A nemzeti közösség legmélyebb-
autentikusabb vágyai, felismerései,
szándékai fakadnak fel a közzétett mű-
vekben, és azok a lehető legváltoza-
tosabb regisztereken hangzanak fel: a
keresztény vallási hagyomány transz-
cendentális őselményeivel töltekező
hitvalló imádság, himnusz, óda, segély-
kérő könyörgés, lamentáció, vagy az
archaikus-mitologikus folklórtradí-
ciókban is gyökerező sirató, fohász, bal-
lada, liturgikus népének, bűnvalló
konfesszió és a többi mű formájában,
tónusában.

Bertha Zoltán

Ára: 3200 Ft

ISBN 963 9301 59 0

9 789639 301597

A magyarokhoz

Magyarság- és istenes versek
az Ómagyar Mária-siralomtól
Trianonig és napjainkig

Második javított, bővített kiadás

Szerkesztette:
MEDVIGY ENDRE

FELSŐMAGYARORSZÁG KIADÓ
KISKAPU KIADÓ

Tisztelet illeti Sárvári Varga Mártát, a Magyarországért, Édes Hazánkért Kiadó vezetőjét, aki 2000 márciusában Medvigy Endrét felkérte A magyarokhoz versantológia szerkesztésére

Az első kiadást támogatta:
Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma
a Nemzeti Kulturális Alapprogram
Belváros-Lipótváros Ruzsin Kisebbségi Önkormányzat
Magyar Nyelv és Kultúra Nemzetközi Társasága
Anyanyelvi Konferencia
Bencze Lajosné
Fazekas Alapítvány
Érdy Miklós
Kulin Sándor polgármester
(Budakalász 1992-2002)
Erdély Bútor Kft. Kecskemét

A második kiadást támogatta:
Belváros-Lipótváros Ruzsin Kisebbségi Önkormányzat
Béres Rt.

Lektorálta:
BERTHA ZOLTÁN és BÍRÓ ZOLTÁN

Az első kiadás korrekтора:
KOLCZONAY KATALIN

Kizárólagos terjesztő a Pult Kft.
1081 Budapest, Népszínház utca 29.
Tel: 303-92-82
E-mail: www.konyvesbolt.hu
pult@pult.hu

Készült a debreceni Kinizsi nyomdában
Felelős vezető: Bördös János

Szerkesztette: Felsőmagyarország Kiadó
Felelős vezető: Serfőző Simon

Felelős kiadó a Kiskapu Kft. ügyvezető igazgatója

ISBN 963 9301 59 0

A magyarokhoz

szól a *Felsőmagyarország Kiadó* versantológiája, Rájnis József, Berzsényi Dániel és Füst Milán költeményét követve a címválasztásban, régi korok és újabb idők magyarság-verseit, istenes verseit tárva az olvasó elé.

Vonakodva, nagy sokára vállaltam el a kötet szerkesztését, mert eddigi kutatói-szerkesztői munkálkodásom során elsősorban XX. századi témák foglalkoztattak. Múltunk, nemzeti műveltségünk mélyrétegei régen felkeltették érdeklődésemet, de irodalmi olvasókönyv összeállítójaként legrégebbre a XIX. századba kalandoztam el, az 1848-as forradalom és szabadságharc hőseire és vértanúira emlékezve és emlékeztetve. Úgy éreztem, hogy a régi magyar századok költészetének alapos ismerete teljes embert, szakosodott literátort kíván. Végül aggasztott, nem pazarlom-e az időmet és energiámat, lesz-e elegendő anyagi forrása a nemzeti irodalom igaz ügyét szolgáló miskolci kiadónak a több száz oldalas versantológia megjelentetésére? A kézirat, majd maga a könyv mégis elkészült, a Krisztus utáni harmadik évezred második karácsonyán veheti kézbe a tisztelt olvasó.

Az első ciklus az egykor volt *Magyar századokat* idézi, az *Ómagyar Mária-siralomtól* Ady Endréig ívelnek a versek. A középkor irodalmától a reneszánszon, barokkon, felvilágosodáson és romantikán át a realizmusig és a modernségig jó néhány irodalmi korszak szemelvényeit foglalja magába ez a szerkezeti egység. A második ciklus a trianoni széttagoaltságnak és a szétszóródásnak megfelelően építkezik, de Illyés Gyula gondolatát kölcsönözve (és azt egy ággal kiegészítve) nem a széttagoaltságot, hanem a szellemi egységet hangsúlyozza. *Hatágú síp* a második ciklus címe, mely hat fejezetet tartalmaz: *A Duna-Tisza tája; Partium és Erdély, Moldvai magyarság; Felvidék; Kárpátalja; Délvidék és Nyugati magyarság*. A szerkesztés során távol állt tőlem a felekezeti vagy az irodalmi szekértáborok szerinti elfogultság. Katolikus és protestáns szerzők, zsoldárok és Mária-énekek békésen megférnek egymás mellett a válogatásban. Nem kizárják, hanem jól kiegészítik egymást. XX. századi stílusirányzatait tekintve is rendkívül gazdag, változatos a magyar költészet. A népiség ösztönös változatát mívelő Lakatos Demeter nyelvemlékekre emlékeztető moldvai csángó strófáitól a délvidéki avantgárd törekvésekig, Domonkos István *Kormányeltörésben* című, gyökerek szakadtát, nyelvromlást panaszló verséig a színskála majdnem minden árnyalatát megtalálja az olvasó a kötetben.

Tisztelettel adózom mindazoknak a szerkesztőknek, akik előttem járva hasonló jellegű versantológiát állítottak össze. Horváth János professzor nagyszerű munkája, a *Magyar Szemle Társaság* gondozásában megjelent *Magyar versek könyve* és Vajthó László egyetemi tanár század eleji és két háború közötti líránkat bemutató antológiái (*Új magyar költők, Mai magyar költők*) nem maradhatnak említés nélkül.

Az ötvenes évek első felében, amikor a vasszüggönyön innen többnyire csak „pártos”, osztályharcos könyvek jelenhetnek meg, Cs. Szabó László Rómában az esztétikai értékrend hazai sérülését orvosolva száz esztendő költészetéből szerkeszt

gyűjteményt: *Magyar versek Aranytól napjainkig*. Az 1990-es szabad választások óta eltelt tizenkét esztendő nem volt elegendő, hogy Cs. Szabó László remek munkája itthon is megjelenjen.

Alexa Károly 1994-ben a *Kortárs Kiadónál Magyar Zsoltár* címen tette közzé irodalmunk zsoltáros vonulatának gyöngyszemeit. Dsida Jenő zsoltára, a *Psalmus Hungaricus* a Pomogáts Béla összeállította, százharminchárom magyar verset tartalmazó antológia címadója (*Berzsenyi Társaság*, Kaposvár, 2000), A magyar Mária-verseket Lisztóczy László irodalomtörténész *Régi nagy patrónánk* címen 2000-ben, Egerben jelentette meg. Ugyancsak Lisztóczy László felkészültségét dicséri az általa szerkesztett, Sepsiszentgyörgyön a *Castrum Könyvkiadónál* hét kötetben közreadott erdélyi magyar költészet antológia sorozat. Pomogáts Béla szedte egybe a *Querela Hungariae – Trianon és a magyar irodalom* című kiadvány szemelvényeit (*Széphalom Könyvműhely* 1996). Benedek István a nyolcvanas évek végén, sorsfordító időkben válogatta össze a hazaszeretet verseit: *Rendületlenül*. Végül a legnagyobb vállalkozást, a *Hét évszázad magyar költőit* említem, Kovács Sándor Iván és Lakatos István szerkesztésében. Meggyőződésem, hogy *A magyarokhoz* című versantológia az előbb felsorolt munkák után is mond újat a magyar költészetről. Számos más értéke mellett a trianoni fájdalom gyászos énekei és a bécsi döntések örömteli napjainak versei gazdagítják a válogatást.

Klasszikusaink és mai költőink segítség a tizenötmillió magyar nemzetet a Kárpát-medencében és a szétszóródásban a Fennvalóban való hite és magyarságtudata erősödésében.

2002 adventjében

Medvigy Endre

I.

MAGYAR SZÁZADOK

talán hajdan-való regékből,
évezrek ó-énekeit idézve –
valamint László vitézkedése.

1973

Csorba Győző (1916-1995)

Pietà

(Michelangelo szobra a firenzei Akadémián)

Egész lett a hiánnyal. E kócos
ziláltság a végső rend
záróköve, e világaszóló
sötétség az utolsó, föl nem gyulladt
láng ragyogása. –

Bebújt a tündöklő tagokba is,
sírhat a testet-adó.
A has, az ágyék, combtő tája,
a zátonyos medence kiszögellő
partszélei közt
elcsöndesült hullám-mező:
maga a pusztulás. –
Sírhat a test-adó,
az alázat lánya
lázonghat keserű szerepében:
meggyengült öle csak ravatal.

Sírhat a másik asszony is,
vétkei összehajló, tüskés ágai közt
verdeshet rab szíve szárnya,
a Bocsánat Urának
nincs szava többé:
a száj helyett a bőr nyílt szóra,
és szó helyett
az öt sebből fekete vér szivárog. –

De a kócos
ziláltság a végső rend záróköve,
e roncs hús
emésztő csapda:
foglyul ejtette a halált,
soha el nem eresztí.

A Janus Pannonius-ünnepségek után

Túl az ünnepeken beszédek
fürkésző kutatók hevén is onnan
nyilván mint ama régi-régi László
kibújva hogy küzdjél velük a jóért
izzadtan feküdtél sírodba vissza
szád sarkán győzelmet-szóló mosollyal
Hallhattad szavaid valami furcsa
idegen-ismerős nyelven beszélni
láthattad hogy kel föl a kút-szemekben
mikor beszéltél hozzájuk a napfény
Egyel több élő egyel kevesebb
izomszál a halál erős kezén
eggyel több élő és jóval nagyobb
önérzet az élők soraiban
eggyel több példa az élők előtt
egy rangos élet-variációra –
Költőm János pihenj már asztalod
mindenkinék terítve: aki éhes
és aki szomjas eztán megtalálja.

1972

Igló, 1880. október 13.

Tivadar a patikus-segéd sok kenőcsöt port folyadékot
kimért becsomagolt már most délutánra csökkent egy kicsit
a forgalom a principális a napi bevételt
számolgatja Tivadar a pult szürke márványlapjára könyököl
s az ajtó és az ablak nagy üvegtábláin át
a szűk utcára bámul... „Vedete vedete
e non vedete niente” néz néz semmit se lát
semmit se lát még aztán ki tudja honnét
hirtelen egy szekér áll meg az utcán tinós szekér
csendesen bóbiskoló olyan akár a többi
és Tivadar keze elindul vény-papírt húz maga elé
köpenye zsebéből ceruzát kotor ki és rajzolni kezd
és lát már lát élesen lát kész is a rajz keze megáll
vállán ütést érez a principális szólal meg a háta mögül:
„...maga festőnek született!” zavartan
s örömmel néz rá Tivadar és zsebébe rejti a rajzot
Később a principális elmegy s Tivadar az utcára lép

előszedi a rajzot boldog s váratlanul bal tenyerében
egy háromszögletű kis fekete magot pillant meg s felülről
hátról szót hall: „Te leszel a világ legnagyobb
napút festője nagyobb Raffaelnél”

Tivadar szédül a magra mered az duzzad egyre duzzad
roppant törzs bomlik ki belőle széles lapátvégű lombágak
nyárshegyű csonkok: irtózat fenség és magány

A fa-sudár az égbe vész a terebély a világ négy sarkáig ér
s Tivadar a festő a volt patikus-segéd nincs már sehol
s az iglói utcán az októberi délután csípősödő tompulatában
egy tépettségében is diadalmas
óriás-cédrus koronája közt hujjogat a kárpáti szél.

Úgy vágnék már szívem szüntelen kínodat
szenvedni szüntelen, átvert szívedbe veszve,
testedben tagjaim veretni zord keresztre,
s átkomul venni a terád szórt átkokat!

De visszaránt a test; s így látva szenvedésed,
csak sírnom adatott keserves könnyel érted,
bús gyötretésedért gyötörve bús valóm,

míg végre életem kialszik elhalón,
ujjongó lelkemet lelked magába zárja,
s elragad kínjaid mézédese ócéánja.

III.

Én, Jézusom, megértem Magdalénát,
akit a porból emelt föl szavad,
mert ittas lesz, és egyre ittasabb,
ki tiszta szívvel vágyakozva néz rád.

1933. április

Himnusz a Boldogságos Szűzhöz

Halkan hull az őszi este harmata.
Harmatozd rám égi kedved, Mária.
Oszladozzék balga szívem bánata.
Te vigyázz rám, boldogságos Szűzanya.

Hogyha kővel megdobnak az emberek,
szeljek nekik ízes búza-kenyeret.
Töltse be a lelkemet a szeretet.
Tiszta szívvel áldhassam szent Gyermeked.

Bánatok közt elvadultam. Légy szelíd
téritőm, hogy égi Atyánk fényeit
szeplőtlenül tükrözhessem, mint a víg
tengerszem a hajnal ifjú fényeit.

Gyermek-kedvvel ámuljak a fényeken.
Rózsa legyen tövisek közt életem,
piros rózsza, virágozzak ékesen,
Rózsakertek öntözője, légy velem.

Ellankasztó szárazságot messze űzz.
Égjek a szent szerelemben, mint a tűz,
égi Tűznek tűztestvére, kit derűs
kötélék a legfőbb Tűzzel összefűz.

Fáradtságban biztatásod el ne vedd.
Cirógasson langyos, puha tenyered.
Jó öledbe hajtva tikkadt fejemet,
megbékéljek, mint a megvert kisgyerek.

Hogyha majd egy furcsa órán meghalok,
mint Fiadat, úgy öleljen két karod.
Köszöntenek örvendezve angyalok.
Fogadjon be országába magzatod.

Amen.

Weöres Sándor (1913-1989)

Zsoltár

Kínok árnyékaiból,
kínok árnyékaiból
szólok hozzád Istenem.
Kín mar, sujt, temet,
józan eszemet
vak veszélyben,
láncos mélyben
ne hagyd elveszítenem.

Senki sem tör káromra,
senki sem tör káromra,
bensőm fordul ellenem.
Örök vihar ront,
nincs egy biztos pont
se mögöttem,
se fölöttem,
dög pusztít a lelkemen.

Törd meg kevélységemet,
törd meg kevélységemet,
mély megbánást adj nekem.
Nyársat nyeltem én,
derekam kemény:

mért nem szabad
súlyod alatt
meghajolnom, Istenem?

Száraz zokogás tipor,
száraz zokogás tipor
és a szemem könnytelen.
Utam hajlatán
ördög les reám,
vár nehezen:
a két kezem
tőrrel indul ellenem.

Legyen meg akaratod,
legyen meg akaratod,
ha vesznem kell, jól legyen:
tán kárhozásom
áldás lesz máson –
de ha énrám
kincset bízál,
ments meg immár, Istenem.

Mária siralma

Nem tudtam a búról,
most a bú megölel,
halványsággal belehel.
Jaj nekem, én fiam,
égi virágszál,
igen elváltoztál,
messzire távoztál.
Iszonyú vasszegek
törlik a csontodat,
facsarják izmodat,
jaj én fiam, én fiam,
feketülő vérrrel
csombókos a hajad.
Az éjjel álmomban
kicsi baba voltál,
fürdettelek téged
egy nagy tekenőben.

Abban a nagy tekenőben
tükrözött az égbolt,
jaj én fiam, én fiam,
két szemed is kék volt.
Gonoszok lándzsája
szúrja át a melled,
gyere vissza, jaj én fiam,
maradj anyád mellett.
Álmomban csókoltam
apró dundi lábad,
mosolygott a csöpp szád,
jaj én fiam, én fiam,
hadd menjek utánad.
Véred hullása
szemeim sirása,
szép arcodnak hervadása
szívem szakadása.

Gógicsélve heverésztél
két karomba dölve,
hullt, csak hullt a zápor könnyem
a nagy tekenőbe.
Rászegeztek a keresztre,
nem igaz, nem, nem,
jaj nekem, megfulladok,

fogjatok föl engem.
Szíved fárad,
karod is kiszárad,
éjfél tájban sötét hollók
tépázzák a vállad.
Jaj nekem, én fiam,
jaj én fiam.

Újszövetségi Apokrif levél

Thorgom földjéről hoztam el tinektek
a bércek közt lakók üdvözlését.
Ott volt az Éden. Négy áldott folyója
a négy égtájba siklik szerteszét.
A hegyi víz zúdulva örli medrét,
tört ormokon zölden reped a jég.
Ó szűz tetőkl ó rég-járt sűrűségek!
ó ős-titokról hallgató vidék!

Ki egykor létet gyűjtött az anyagba,
szent bűnéért e tájon szenvedett:
a láncolt Titán, kit keselyű tépett,
vért tajtékozva marta a hegyet.
Törvénybontása törvény lett azóta:
a formán lét gyűl és uralkodik.
Nyugodt a táj. A csúcson a hajnal
a Tűzlopó véréről álmodik.

Gida ugrál a hangos vizesésnél,
halvány füst leng a szálerdő alól,
a völgyben barna pásztornép tanyázik,
mind nyájas, józan és csak néha szól.
Körükben csókkal, boldog áhitattal,
táncok, dalok közt telt az életem.
Sípjuk kedves zenéjét olykor-olykor
még földézi emlékezetem.

Mondják, áldás és átok onnan indult:
az első ember, mondják, ottan élt,
ki szenvedésre váltotta nyugalmát,
állat-voltáért kínzó észt cserélt.
Hol a Tilos Fa lombja ringatózott,

Tartalomjegyzék

Medvigy Endre: Előszó	5
-----------------------------	---

I. MAGYAR SZÁZADOK

Ómagyar Mária-siralom – Eredeti olvasás szerint	9
Ómagyar Mária siralom – Mai értelmezés szerint.....	9
Magyarországi szerző: István király verses históriája (Weöres Sándor fordítása)	10
Magyarországi szerző: Himnusz Szent Imre hercegről (Babits Mihály fordítása)	15
Janus Pannonius: Búcsú Váradtól (Nagy László fordítása)	16
Janus Pannonius: Pannónia dicsérete (Berczeli Anzelm Károly fordítása)	17
Janus Pannonius: A moldvaiaktól szerzett hadijelvényekre, melyeket a budai Nagyboldogasszony templomában függesztettek föl (Vajda Endre fordítása) .	17
Vásárhelyi András: Ének Szűz Máriáról.....	17
Ismeretlen szerző: Ének Szent László királyról.....	19
Sylvester János: Az magyar nípnek	22
Tinódi Sebestyén: Hadnagyoknak tanúsága, mikor terekkel szömbbe akarnak öklelni.....	22
Szkárosi Horvát András: Vigasztaló ének	25
Sztárai Mihály: LXXIV. zsoltár.....	26
Bornemissza Péter: Siralmas énnéköm.	27
Kecskeméti Vég Mihály: Az LV. zsoltár	28
Balassi Bálint: Bocsásd meg, Úristen.	30
Balassi Bálint: A CXLVIII. zsoltár.....	33
Balassi Bálint: Egy katonaének	34
Balassi Bálint: Búcsúja hazájától.....	35
Rimay János: Kiben kesereg a magyar nemzetnek romlásán, fogyásán	36
Rimay János: Az idő ósága nevel magos fákat.....	37
Szenczi Molnár Albert: XXXV. zsoltár	38
Szenczi Molnár Albert: XLII. zsoltár.....	40
Szenczi Molnár Albert: XC. zsoltár	42
Nyéki Vörös Mátyás: Boldogasszonról való ének.....	43
Beniczky Péter: Hogy az Isten egyedül maga veri az hadakat s nem emberi erő által ..	45
Zrínyi Miklós: Attila	47
Zrínyi Miklós: Szigeti Zrínyi Miklós	48
Zrínyi Miklós: Peroratio	48
Zrínyi Miklós: Az idő szárnyon jár.	48
Listius László: A nemes Magyarország címeréhez.....	49
Gyöngyösi István: Thököly Imre és Zrínyi Ilona házassága (részlet).....	51
Petrőczy Kata Szidónia: Új ének	52
Lancsics Bonifác: Ének a Boldogságos Szűzről.....	54

Nagyon régi ima (Erdélyi Zsuzsanna gyűjtése).....	56
Ó, én édes jó Istenem... (Katolikus népének, régi székely himnusz)	57
Faludi Ferenc: Az Úr Jézushoz.....	57
Faludi Ferenc: A feszülethez.....	58
Szent István királyhoz (A dőri énekeskönyvből).....	58
Baróti Szabó Dávid: A magyar ifjúsághoz	59
Baróti Szabó Dávid: Egy ledőlt diófához.....	59
Rájnys József: A magyarokhoz	60
Batsányi János: Biztatás	62
Batsányi János: A magyar író	63
Bessenyei György: A Tiszának reggeli gyönyörűsége	63
Ányos Pál: Gróf Zrínyi Miklósról	65
Virág Benedek: A magyarok kijöveteléről	65
Pálóczi Horváth Ádám: Mátyás palotája	66
Pálóczi Horváth Ádám: Magyar tánc.....	67
Kisfaludy Sándor: Kont István a vérpadon	67
Kisfaludy Sándor: Caraffának emlékoszlopa	67
Szentjóni Szabó László: A haldokló keresztyén	68
Szentjóni Szabó László: II. József halálára.....	68
Csokonai Vitéz Mihály: Magyar! Hajnal hasad!.....	69
Csokonai Vitéz Mihály: Óh, szegény országunk	70
Csokonai Vitéz Mihály: Marosvásárhelyi gondolatok.....	71
Csokonai Vitéz Mihály: A lélek halhatatlanságából.....	75
Fazekas Mihály: Csokonai Vitéz Mihály halálára	76
Fazekas Mihály: 127. dicséret (A református énekeskönyvből)	77
Verseghy Ferenc: Ajánlás	77
Kazinczy Ferenc: A szabad Erdély	79
Kazinczy Ferenc: Vajda-Hunyad.....	80
Berzsenyi Dániel: A magyarokhoz (Forr a világ...)	80
Berzsenyi Dániel: Fohászkodás	81
Berzsenyi Dániel: A magyarokhoz (Romlásnak indult...)	82
Berzsenyi Dániel: A táncok.....	84
Kisfaludy Károly: Mohács.....	84
Kölcsey Ferenc: Himnusz	87
Kölcsey Ferenc: Huszt.....	88
Kölcsey Ferenc: Emléklapra	89
Kölcsey Ferenc: Zrínyi második éneke.....	89
Vörösmarty Mihály: Árpád emeltetése	90
Vörösmarty Mihály: Magyarország címere.....	90
Vörösmarty Mihály: Szózat	90
Vörösmarty Mihály: Előszó	91
Bajza József: Ébresztő	93
Bajza József: Fohászkodás	94
Garay János: A szent korona	95
Lévay József: Mikes.....	98
Arany János: Nemzetőr-dal.....	99
Arany János: Szent László.....	100

Arany János: Mátyás anyja.....	102
Arany János: Rendületlenül.....	104
Petőfi Sándor: Erdélyben	105
Petőfi Sándor: Nemzeti dal	107
Petőfi Sándor: Rákóczi	107
Petőfi Sándor: A magyarok istene.....	108
Petőfi Sándor: Két ország ölekezése.....	109
Petőfi Sándor: Az erdélyi hadsereg	110
Petőfi Sándor: A székelyek.....	111
Tompa Mihály: A gólyához.....	112
Tompa Mihály: A madár, fiaihoz	113
Tárkányi Béla: Boldogasszony anyánk!.....	114
Gyulai Pál: Pókainé	116
Vajda János: A virrasztók	118
Reviczky Gyula: Jézus Pilátus előtt	119
Komjáthy Jenő: Magyar.....	120
Dutka Ákos: Meotis leánya	123
Ady Endre: Az Avar-domb kincse.....	124
Ady Endre: Szent Margit legendája.....	124
Ady Endre: Krisztus-kereszt az erdőn.....	124
Ady Endre: Négy-öt magyar összehajol	125
Ady Endre: A Kalota partján	126
Ady Endre: Az eltévedt lovas	127
Ady Endre: A szétszóródás előtt.....	127
Ady Endre: Intés az őrzőkhöz.....	128
Gyóni Géza: Csak egy éjszakára... ..	129
Szép Ernő: Imádság	130

II. HATÁGÚ SÍP

A DUNA-TISZA TÁJA

Sajó Sándor: Magyar ének 1919-ben.....	135
Falu Tamás: Kenyerek miatyánkja	137
Falu Tamás: Magyar visszhang	137
Papp-Váry Elemérné: Hitvallás	138
Csanády György: Székely himnusz.....	139
Harsányi Lajos: Vers az égi asszonyhoz	140
Sík Sándor: Az andocsi Máriához	141
Sík Sándor: Szentkirály szolngatása	142
Tóth Árpád: Szent nyomorék, riadj!	143
Tóth Árpád: Nézz ránk, Ady Endre!	144
Tóth Árpád: Fénylő búzaföldek között.....	145
Tóth Árpád: Erdőszél.....	146
Kosztolányi Dezső: A magyar romokon.....	147
Kosztolányi Dezső: Magyar költők sikolya Európa költőjéhez 1919-ben.....	147
Kosztolányi Dezső: Életre-halálra.....	148

Kosztolányi Dezső: Magyar vagyok, minthogy magyarul írok...	149
Juhász Gyula: Arad.....	149
Juhász Gyula: Magyar.....	150
Juhász Gyula: Testamentom.....	151
Juhász Gyula: Trianon.....	151
Babits Mihály: Csonka Magyarország.....	153
Babits Mihály: Áldás a magyarra.....	155
Babits Mihály: Erdély.....	155
Babits Mihály: Ezerkilencszáznegyven.....	156
Kassák Lajos: Felhőtlen éjszaka.....	157
Kassák Lajos: Utazás a Felvidéken.....	158
Kassák Lajos: Csillaghullás.....	159
Füst Milán: A magyarokhoz.....	160
Nadányi Zoltán: A testőr.....	161
József Attila: Nem! Nem! Soha!.....	161
József Attila: A csodaszarvas.....	162
József Attila: Betlehemi királyok.....	163
József Attila: Hazám.....	164
Sárközi György: Genezis.....	165
Sárközi György: Magyar árnyak.....	166
Sárközi György: Nyári éjszaka.....	167
Szabó Lőrinc: Az örök Magyarországhoz.....	168
Szabó Lőrinc: Az első döntés.....	170
Szabó Lőrinc: Az Ipoly ünnepén.....	171
Szabó Lőrinc: Ima a gyermekekért.....	172
Puszta Sándor: Megszólt a Föld.....	173
Berda József: Szent Sebestyén százados.....	174
Berda József: Vespera Esztergomban.....	175
Berda József: Diákmisén.....	175
Bódás János: Károli Gáspár emlékezete.....	176
Gulyás Pál: A Biblia siratása.....	178
Gulyás Pál: Óda Turulhoz.....	178
Gulyás Pál: Kelet felé!.....	180
Nagy Imre: Hajnalban az Órhalmon.....	181
Erdélyi József: Ének István királyról.....	182
Erdélyi József: Salamon mécsese.....	184
Erdélyi József: Egy székel ezred hősi emlékkövére.....	186
Sinka István: Hős katona... hogy is hívják?.....	186
Sinka István: Anyám balladát táncol.....	187
Sinka István: Halált küldött az éji rét.....	188
Sinka István: Jézus örökre elhagyja Názáretet.....	188
Sértő Kálmán: Magyar imádság a pusztán.....	190
Sértő Kálmán: Ünnepi kalács.....	190
Sértő Kálmán: Kolozsvár.....	191
Keresztury Dezső: Barbár hattyú.....	192
Keresztury Dezső: Jelkép.....	194
Radnóti Miklós: Köszöntő.....	195

Radnóti Miklós: Nem tudhatom.....	197
Illyés Gyula: Egy mondat a zsarnokságról.....	198
Illyés Gyula: Ne feledd a tért.....	201
Illyés Gyula: Koszorú.....	201
Illyés Gyula: Peroráció: záróbeszéd.....	203
Vas István: Az új Tamás.....	203
Vas István: Szabó Lőrinc halálára.....	205
Vas István: Branyiszkó.....	206
Takács Gyula: A pácsi Flórián kocsmában.....	207
Takács Gyula: Onnan itass.....	208
Kálnoky László: A magyar költészethez.....	209
Kálnoky László: Egy hiéna Londonban.....	210
Kiss Tamás: Itt élt.....	211
Kiss Tamás: Fiamnak, hangszereihez.....	212
Kiss Tamás: Rám ismersz-e majd.....	212
Rónay György: Margit-legenda.....	213
Rónay György: Himnusz a Boldogságos Szűzhöz.....	214
Weöres Sándor: Zsoltár.....	215
Weöres Sándor: Mária siralma.....	216
Weöres Sándor: Újszövetségi Apokrif levél.....	217
Garai István: Sírkövek feleselése.....	218
Grandpierre K. Endre: Balassi Bálint búcsúja Esztergomnál.....	219
Grandpierre K. Endre: Liszt Ferenc ujjainak tánca a Rákóczi-indulóban.....	220
Jánosy István: Budavári tedeum a Mátyás templomban.....	221
Jánosy István: Monteverdi Esztergomban.....	222
Jánosy István: Óda.....	223
Csanádi Imre: Egy hajdani templomra.....	224
Csanádi Imre: Miniaturák a Képes Krónikából.....	225
Csorba Győző: Pietà.....	228
Csorba Győző: A Janus Pannonius-ünnepségek után.....	229
Csorba Győző: Igló, 1880. október 13.....	229
Simonyi Imre: Bartók.....	230
Simonyi Imre: Történelmi lecke.....	232
Simonyi Imre: A hazáról az utolsó szó jogán.....	233
Pilinszky János: Ama kései.....	233
Pilinszky János: József Attila.....	234
Pilinszky János: Háromszínű lobogó.....	234
Pilinszky János: Ismerem.....	234
Pilinszky János: A lator sóhaja.....	234
Rákos Sándor: Sirató.....	235
Rákos Sándor: Gilgames faggatása.....	237
Nemes Nagy Ágnes: Patak.....	238
Nemes Nagy Ágnes: Flotta.....	239
Rába György: Lócse.....	240
Kormos István: Ágborisrét.....	241
Kormos István: Katalánok.....	241
Kormos István: Pásztorok.....	241

Váci Mihály: Áldott vagy Te.....	242
Simon István: Húsvéti körmenet.....	244
Nagy László: Adjon az Isten.....	245
Nagy László: Versben bujdosó.....	245
Nagy László: Szólítlak, hattyú.....	247
Nagy László: Ady Endre andezitből.....	248
Szécsi Margit: Jó ellenfélért való.....	250
Szécsi Margit: Gyarmati dal.....	250
Szécsi Margit: A csillagos Golgota.....	251
Csanád Béla: Rekviem Pilinszky Jánosért.....	253
Takács Imre: Krisztus létrán a keresztre megy.....	257
Vasadi Péter: Végidő.....	261
Vasadi Péter: István-zsoltár.....	262
Lakatos István: Vörösmarty.....	263
Lakatos István: Psalmus Hungaricus.....	264
Tornai József: Szent István szarkofágja.....	267
Tornai József: Egy mondat a szabadságról.....	268
Tornai József: Vőfély nem volt se hold, se nap.....	271
Juhász Ferenc: Könyörgés hűségért.....	273
Juhász Ferenc: Himnusz-töredék.....	274
Gérecz Attila: Boldog Özséb himnusz.....	274
Kárpáti Kamil: A sosemhalottak éneke.....	275
Obersovszky Gyula: Nekem minden színek közül.....	276
Tóth Bálint: Magyar litánia.....	277
Fodor András: A Szózat Szólitója.....	279
Csoóri Sándor: Virágvasárnap.....	280
Csoóri Sándor: Idegszálaival a szél.....	281
Csoóri Sándor: Berzsenyi elégiaja.....	282
Csoóri Sándor: Csontok és szögek.....	282
Szabó Ferenc: Illyéssel tűnődve.....	284
Kalász László: Fák.....	284
Marsall László: Magyarnak lenni.....	285
Marsall László: Az elhasadt idő.....	286
Kalász Márton: Kyrie, 1824-ből.....	287
Kalász Márton: Egy nap.....	288
Bisztray Ádám: Adj testvéri beszédet.....	288
Bisztray Ádám: Előszó helyett egy készülő könyvhöz.....	289
Buda Ferenc: Szólásért való ének.....	290
Buda Ferenc: Himnusz haza.....	291
Buda Ferenc: Legenda.....	292
Kiss Dénes: A haza homlokán.....	293
Kiss Dénes: Mindörökké.....	295
Orbán Ottó: Hallod-e te sötét árnyék.....	296
Orbán Ottó: Cantio optima.....	297
Ratkó József: Mégiscsak ők.....	298
Ratkó József: Tánc.....	298
Ratkó József: Segítsd a királyt! (III. felvonás 7. jelenet).....	299

Ágh István: Árpád-házi katalógus.....	301
Ágh István: Szigligeti Szent Erzsébet.....	302
Ágh István: Istenháza.....	302
Balaskó Jenő: Sírfelirat.....	303
Balaskó Jenő: Szakértőbeszéd a felkelő sírjánál.....	303
Bella István: Testamentom.....	305
Bella István: Halotti beszéd.....	306
Bella István: Székely Dózsa György imája.....	307
Tamás Menyhért: Gyökér-bilincsbe zárva.....	309
Tamás Menyhért: Tegnap-szépen, holnap-szebben.....	309
Utassy József: Magyarország.....	310
Utassy József: Akár a szavasok.....	311
Utassy József: Mindenség Déva-vára.....	312
Serfőző Simon: Büntelenül.....	313
Serfőző Simon: Feledésből az emlékmű.....	314
Szepesi Attila: Árpád-kori templom.....	317
Szepesi Attila: Triptichon.....	319
Szepesi Attila: Szent Margit-legenda.....	320
Veress Miklós: Az igék születése.....	322
Veress Miklós: Egy falusi mise után.....	324
Oláh János: Bornemisza óta.....	325
Oláh János: Szabadság.....	326
Mezey Katalin: Credo.....	327
Mezey Katalin: Imádság.....	329
Kiss Benedek: Az én földem.....	330
Kiss Benedek: Sinka zsákja.....	330
Kovács István: Csángók.....	333
Kovács István: Ágyúöntők földje.....	334
Kovács István: Történelem.....	335
Szentmihályi Szabó Péter: Kossuth Lajos levele ismeretlen tisztelőjéhez, Turinből.....	336
Szentmihályi Szabó Péter: Térdre, magyar!.....	336
Szentmihályi Szabó Péter: Átkozott, áldott.....	337
Szöllősi Zoltán: Avarok.....	338
Szöllősi Zoltán: Szatmárcseke.....	339
Döbrentei Kornél: Zrínyi Ilona éjszakája.....	340
Döbrentei Kornél: A felszabadítás szomorúsága.....	341
Döbrentei Kornél: Elvégeztetett.....	342
Baka István: Szakadj, Magdolna-zápor.....	343
Baka István: Székelyek.....	344
Baka István: Passio.....	344
Büki Attila: Fohász.....	345
Nagy Gáspár: Ők már kívárlák.....	346
Nagy Gáspár: Symphonia Ungarorum.....	347
Nagy Gáspár: Éjszakáimban lámpafény.....	351
Lezsák Sándor: Julianus harmadik útja.....	353
Lezsák Sándor: Uz Bence!.....	354

Tóth Erzsébet: Lakitelek	354
Tóth Erzsébet: Égi ólomból	357
Turcsány Péter: A Duna üzenete	357
Agócs Sándor: Széchenyi látomásai	359
Léka Géza: Hajlékony est	359

PARTIUM ÉS ERDÉLY, MOLDAVIAI MAGYARSÁG

Reményik Sándor: Eredj, ha tudsz!	361
Reményik Sándor: Ahogy lehet	363
Reményik Sándor: János evangéliuma	365
Reményik Sándor: Az ige	366
Áprily Lajos: Tetőn	367
Áprily Lajos: Tavasz a házsongárdi temetőben	367
Áprily Lajos: Enyedi csend	368
Áprily Lajos: Ómagyar Mária-síralom	369
Lakatos Demeter: Messze, ott, hol a nap szentül le	370
Dsida Jenő: Erdély	371
Dsida Jenő: Nagycsütörtök	372
Dsida Jenő: Psalmus Hungaricus	373
Jékely Zoltán: A marosszentimrei templomban	379
Jékely Zoltán: Vasvári Pál nyomában	380
Jékely Zoltán: Nagyenyed, 1850	381
Jékely Zoltán: A vér térképei	382
Horváth Imre: Ékírások	382
Horváth Imre: Várad	382
Szabédi László: Üdvözlégy, szabadság!	383
Bartalis János: Kettéhasadt Erdély	385
Bartalis János: Reményik Sándor ravatalánál	386
Tompa László: Magányos fenyő	389
Tompa László: Lófűrösztés	389
Tompa László: Fohászkodás hadakozásnak idején	390
Gellért Sándor: A csöböröcsöki csángó	391
Gellért Sándor: Áztatott kötéllel fogtak	392
Székely János: A vesztesek	393
Székely János: Anyák	396
Szemlér Ferenc: Tudod, az indiánok	397
Szemlér Ferenc: Arany igéssel	398
Horváth István: Erdély	399
Horváth István: Ne fagyjon vér az oltókésre	400
Bartis Ferenc: És mégis élünk	401
Páskándi Géza: Nem igaz!	402
Páskándi Géza: Néróhoz	403
Páskándi Géza: Ady és Sinka partjainál – öreg ének	404
Kányádi Sándor: Mikor Janus elhagyta Páduát	404
Kányádi Sándor: Fekete-piros	405
Kányádi Sándor: Éjfél utáni nyelv	408

Kányádi Sándor: Valaki jár a fák hegyén	409
Kiss Jenő: A fordítók	409
Kiss Jenő: Mise a Gizella-templomban	410
Czegő Zoltán: Unus est deus – Egyedül te vagy az Isten	410
Lászlóffy Aladár: Emléktábla a nemlétező házban	413
Lászlóffy Aladár: Ó, iskoláim, drága iskolák!	414
Lászlóffy Aladár: Fohász, titokzatos	415
Lászlóffy Csaba: Szent István napi	415
Szilágyi Domokos: Szemből, halál	417
Szilágyi Domokos: Héjjasfalva felé	417
Szilágyi Domokos: Mária, anyácska	418
Hervay Gizella: Szilágysági Szent Johanna	419
Magyar Lajos: Csoma Sándor naplója	421
Szőcs Kálmán: Rodostó, 19 novemberis 1724	427
Király László: Aszály	428
Király László: Anyanyelv	429
Csiki László: A gyávaság dicsérete	430
Farkas Árpád: Apáink arcán	430
Farkas Árpád: Avaron	431
Farkas Árpád: Epilógus a Lófűrösztéshez	432
Ferenczy István: Csikszentdomokos balladái	432
Markó Béla: Marosvásárhelyi sorok	434
Markó Béla: Balkáni fohász	434
Szőcs Géza: Délkelet	435
Szőcs Géza: Kérdések a XXVI. század költőjéhez	437
Gál Éva Emese: Márton Áron üzenete	439
Gál Éva Emese: Hazátlanok milicentenáriuma	439
Gál Éva Emese: Szonett	440
Kovács András Ferenc: Erdélyi töredék	440
Kovács András Ferenc: Psalmus Transsylvanicus	441
Kovács András Ferenc: Öreg biblia margójára	442

FELVIDÉK

Mécs László: Vadócba rózsát oltok, hogy szebb legyen a föld!	445
Mécs László: Tertullianus éneke	446
Mécs László: A legutolsó magyar úr	447
Mécs László: Könörgés a káromkodó Magyarorszáért	448
Forbáth Imre: Petőfihez	448
Győry Dezső: Ha egyszer elfogyunk	449
Győry Dezső: A „Viharsarok” margójára	449
Győry Dezső: Lármafa	450
Ölvedi László: Miben reméljünk?	450
Ölvedi László: Biblia	450
Gyurcsó István: Az unokák megszületnek	452
Veres János: Palóc madonnák	453
Ozsváld Árpád: Hettita ballada	454

Ozsvald Árpád: Kazinczy.....	454
Tózsér Árpád: Ezredvégi sorok a könyvről.....	455
Zs. Nagy Lajos: Csehszlovákiai magyar költő fohásza az úrhoz.....	456
Zs. Nagy Lajos: Apage, satanas.....	457
Zs. Nagy Lajos: Isapur panasza.....	458
Cselényi László: Anyamadár-sírató.....	459
Gál Sándor: Könyörgés.....	459
Gál Sándor: Veszteségeink.....	461
Kulcsár Ferenc: Tompa Mihály ismeretlen költői levele.....	462
Mikola Anikó: Holtág-sírató.....	467
Varga Imre: Előreküldött ének.....	468
Tóth László: Átkelés.....	469

KÁRPÁTALJA

Sáfáry László: Fiatal fák.....	475
Kovács Vilmos: Verecke.....	475
Kovács Vilmos: Korom.....	476
Kovács Vilmos: Bikaháton.....	477
Kovács Vilmos: Testamentum.....	478
Stumpf Benedek András: Barbárok.....	478
Balla Gyula: In memoriam Sáfáry László.....	480
Fodor Géza: Képsorok Munkácsy Mihály albumából.....	481
Fodor Géza: Bukovinai esték.....	481
Fodor Géza: Munkács vára 1688. január 17-én, (még) Zrínyi Ilona idejében.....	482
Vári Fábián László: Útban Törökország felé.....	483
Vári Fábián László: Várad felől az alkony... ..	484
Vári Fábián László: Ady alkonya.....	485
Füzesi Magda: Egy lenvirág reggeli imája.....	486
Finta Éva: Képzelt párbeszéd.....	488
Finta Éva: Tavasz-feltámadás.....	488

DÉLVIDÉK

Csuka Zoltán: Petőfinek.....	491
Gál László: Kilencszázhetből ének.....	492
Gál László: Húsvét, 1938.....	493
Fehér Ferenc: Vajdasági kesergő 1949-ben.....	494
Fehér Ferenc: Nyelv és varázs.....	495
Fehér Ferenc: Baranyai ének.....	496
Pap József: Záradék.....	497
Pap József: Versvázlat.....	498
Ács Károly: Téli utazás.....	499
Ács Károly: Vers 2000-re.....	499
Brasnyó István: Az elátkozott vitorla.....	500
Brasnyó István: Krónikus ének 1988-ból.....	500
Cs. Simon István: Milyen jó lenne.....	501

B. Foky István: Állvaszületés-anzix, anno '96.....	502
Domokos István: Kormányeltörésben.....	504
Tolnai Ottó: Vitéz nagyanyám.....	514
Tolnai Ottó: Kodály.....	516
Tóth Ferenc: Égig érő erdőn.....	518
Jung Károly: Pannon esti zsoltár.....	519
Jung Károly: Kései büntudat.....	520
Podolszki József: Hiszek a megváltóban.....	522
Podolszki József: A teremtésből kilépve.....	522
Böndör Pál: Elő kell fizetnem az újságra.....	523
Böndör Pál: Házkutatás.....	524
Tari István: Vesztőhelyünk, Arad.....	524
Tari István: Golyót fog.....	525
Sziveri János: Dunamedencecsont.....	525
Bence Lajos: Óda a hazatérőhöz.....	527

NYUGATI MAGYARSÁG

Márai Sándor: Halotti beszéd.....	531
Márai Sándor: Mennyből az angyal.....	532
Wass Albert: Üzenet haza.....	534
Faludy György: Október 6.....	537
Határ Győző: A léleknek rengése.....	539
Határ Győző: Psalmus.....	541
Tűz Tamás: Hazám.....	541
Tűz Tamás: Megfűtták a harsonákat.....	542
Tűz Tamás: Vonjátok be a zászlót.....	543
Csiky Ágnes Mária: Áldás: magyar nyelv.....	544
Tollas Tibor: Tiborc fohásza Szent Erzsébethez.....	545
Tollas Tibor: Mindszenty.....	546
Tollas Tibor: Versek erdejében.....	546
Fáy Ferenc: Missa Hungarica.....	547
Fáy Ferenc: Zsoltár, szürkületben.....	549
Fáy Ferenc: Imádság székelly templomokért.....	550
Kibédi Varga Áron: Barátaimnak.....	552
Sulyok Vince: Hazád és anyanyelved.....	552
Gyékényesi György: Midőn a költő nem találja helyét.....	554
Gyékényesi György: Várad köszöntése.....	554
Vitéz György: Bartók New Yorkban.....	556
Horváth Elemér: Magyar költő a hazájára gondol Amerikában.....	557
Horváth Elemér: Honfoglalás.....	558
Horváth Elemér: Hun leány halála.....	558
Máté Imre: Fölgyújtott farkú rókák.....	559
András Sándor: Az ASAK beadványa az ENSZ-hez.....	561
Makkai Ádám: Teremtünk egyszer.....	561
Gömöri György: Aki még hisz, az így könyörög.....	562
Gömöri György: Attila sírja.....	563

Kemenes Géfin László: Zrínyi harmadik éneke.....	564
Zas Lóránt: Nem Koppányt	565
Zas Lóránt: Erdély	566
Kannás Alajos: Sirató helyett	567
Kannás Alajos: Kitaszított.....	568
Wass Albert: Hontalanság hitvallása	568